

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ YIL: 3 SAYI: 29 HAZİRAN 1991

MEMUR ZAMLARI ve TEKNİK ELEMANLAR

Her yıl Ocak ve Temmuz aylarında yapılan memur zamlarının düşük tutulması için başta meslektaşımız Maliye Bakanı Adnan KAHVECI olmak üzere tüm yetkililer bütçe açığı ve enflasyon oranı hakkında demeçler vermektedirler.

Daha şimdiden yıllık enflasyonun %70'i geçeceği anlaşılmışken, Temmuz'da %20 oranında zam verme tüm memurları açlığa mahkum etmektedir. Ocak 1991'de yapılan % 22 zam oranı göz önüne alınırsa Temmuz zammının %50'nin üzerinde olması gerekmektedir.

Üyelerimizin çoğu kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmaktadır. TMMOB, asgari 5.000.000.- (Beş milyon) TL. talep etmektedir. Bu miktar günümüz koşullarında belli gereksinimlerini karşılayabilmek, toplumdaki konumuna uygun davranabilmek ve mesleğinde kendisini geliştirmek için Mimar ve Mühendislerin istediği asgari bir rakamdır. Ancak sorunların sadece ücretlerle çözülemeyeceği bilinen bir gerçektir.

Kamu kurum ve kuruluşları ne kadar kötülenirse kötülenirse, daha uzunca bir süre sanayileşmek zorunda olan ülkemizde temel unsurlar olarak varlıklarını sürdüreceklerdir. Bu nedenle buralarda kaybedilen her kuruş, her saniye tüm halkın kaybıdır. Dolaylı ya da dolaysız her kesim etkilenmektedir. O zaman yapılacak iş, buraların verimli ve üretken çalışmalarını sağlamak olacaktır.

Verimlilik ve üretkenlik, her seçim döneminde o günkü iktidara yaklaşabilenlerle kadroları şişirerek sağlanamaz. İşsizlik yeni iş sahaları açılarak azaltılır. Siyasi iktidarın baskısı azaltılmış Kamu Kuruluşlarının verimli olmaları kesindir. Fakat şu anda hiç kimsenin, kendilerinin neden olduğu KİT zararlarından şikayet etmeye ve KİT'leri satacağız, kapatacağız diyerek çalışanları ve kilit noktalarındaki Mühendis ve Mimarları tedirgin etmeye hakları yoktur.

Bugün tüm memurlar haklarını almanın yolunun grevli, toplu sözleşmeli sendikal mücadeleden geçtiğini çok iyi bilmektedirler. Ne var ki Anayasa'da kamu çalışanlarının sendikalaşması için yasak hükmü olmasına karşın kurulan sendikalar "Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası" kullanılarak kapatılmıştır.

Büyük bir bölümü kamuda çalışan ve milyarlarca liralık tesislerinin sorumluluğunu taşıyan teknik elemanlara sorumlulukları göz önüne alınarak zam yapılmalıdır.

TERMİK SANTRALLAR ve ÇEVRE

İnsanla doğal çevresi arasında sürekli bir ilişki vardır. Bu ilişki, insanın varolduğu günden başlayarak, doğaya egemen olma amacıyla onu yer yer büyük değişikliklere uğratmasına neden olmuştur. Bu değişiklikler sonucu, doğal kaynaklar sürekli tükenirken, çevre kirliliği de artan bir hızla ortaya çıkmıştır.

Günümüzde çevre ve enerji ilişkileri kamuoyunun yakın ilgisini çekmektedir. Çünkü, artık toplumumuz elektrik üretmek üzere kurulacak bir termik santralin çevresinde neler yapılabileceğini bilmektedir. İlk defa, kamuoyunda Gökova olarak bilinen Kemerköy termik santralının yapımında, çevrenin termik santrallerle olan ilişkisi gündeme gelmiş ve Aliğa'ya yapılmak istenen termik santral ile büyük boyutlara ulaşmıştır. Bir bakıma, Aliğa'ya yapılmak istenen termik santral, genel olarak tüm Türkiye'de termik santrallerin artık çevre önemi alınmadan, gelişigüzel kararlarla kurulamayacağını kanıtlamıştır.

Ülkemizde elektrik üretimi termik ve hidrolik kaynaklardan yapılmaktadır. 1990 yılında üretilen 57 milyar kilovatsaatlık elektriğin yüzde 63'ü termik, yüzde 37'si ise hidrolik santrallerden üretilmiştir. Hidrolik santrallerin yağmur ve kar yağışlarına büyük oranda bağlı olması ülkemizin elektrik üretiminde termik santrallerin önemli bir yer tutmasına neden olmaktadır. Bu durum, termik santrallerin çevre ile ilişkisinin ciddi olarak ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Her şeyden önce yeni bir termik santral kurma kararı alınırken, başlangıçta bu santralin potansiyel bir kirlenici olabileceği kabul edilmelidir. Bu kabulden sonra şu noktalar gözönüne alınmalıdır.

- 1- Yer seçimi doğru yapılmalı,
- 2- Meteorolojik koşullar, atmosferik dağılım olay-

Devamı 7. Sayfada

**Tüm Üyelerimizin
Bayramını Kutlar,
Sağlık, Mutluluk ve Esenlik
Dileklerinizi Sunarız.**

YÖNETİM KURULU

Şubeden Haberler...Şubeden Haberler... Şubeden Haberler... Ş

● NİSAN-MAYIS ETKİNLİKLERİ TAMAMLANDI

- 2 grup halinde 14-24 Mayıs 1991 tarihleri arasında yapılan maçlar sonucu PTT'nin 2 takımı final oynama hakkını kazandı. 12.06.1991 tarihinde PTT Mühendisleri ile PTT Şebekeçileri arasında oynanan final karşılaşmasını kazanan takım oyuncularına başarı ödülleri Şube Başkanımız Nihat ÖZGÜL tarafından verildi.
- Dünyada ve ülkemizde kadın haklarının gelişimi doğrultusunda atılan olumlu adımlara paralel olarak kadın üyelerimizin de örgütümüzün çeşitli kademelelerinde görev almasını arzu eden Yönetim Kurulumuz bu amaçla kadın üyelerimizi bir araya getirmek ve önerilerini almak üzere 16 Mayıs 1991 tarihinde Şubemizde bir toplantı düzenledi. Toplantıya üyelerimizin yanı sıra İzmir Kadın Platformu temsilcileri de katıldı.

Mücadelenin kadın haklarının ötesinde insan hakları olduğu vurgulanan toplantıda, şu an yasalarda görülen kadın aleyhine maddelerin düzeltilmesi için tüm toplumun duyarlı olmasının beklendiği belirtildi.

- Bilgisayarların yoğun olarak kullanıldığı günümüzde Endüstri Tesislerinin Otomasyonuna yönelik olarak üyelerimizi bilgilendirmek amacıyla düzenlenen seminer 23 Mayıs 1991 tarihinde Şubemizde gerçekleştirildi. Bilgisayar Mühendisi Ahmet AKDAĞ tarafından sunulan seminerde üyelerimizin işyerlerinde karşılaştıkları sorunlarla ilgili sorular yanıtlandı.
- Uşak İl Temsilciliğimiz sınırları içinde kamuda görev yapan ve serbest çalışan üyelerimizin katıldığı asansör projelendirme esasları semineri Elk. Müh. Namık ONMUŞ tarafından sunuldu. 25 Mayıs 1991 tarihinde gerçekleştirilen seminerde asansörler hakkında detaylı bilgi verildi.
- TMMOB Yönetim Kurulu'nun aldığı karar ve hazırladığı metin çerçevesinde değişik birimlerde düzenlenen TMMOB Bölge Danışma Kurulu Top-

lantısı'nın İzmir Bölümü 27 Nisan 1991 günü gerçekleştirildi.

Hazırlanan çerçeve metnin tartışıldığı toplantıya TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri ile TMMOB'a bağlı Odaların İzmir Yöneticileri katıldı.

- Mesleğe yeni atılan ve mezun olacak arkadaşlarımızın ileriye yönelik planlamalarında yardımcı olmak üzere düzenlenen Yönlendirme Semineri, 25 Mayıs 1991 tarihinde Şubemizde gerçekleştirildi. İlk toplantının konuk konuşmacıları PTT İzmir Başmüdürü Hasan S.ŞİŞİKOĞLU ile Simko A.Ş. İzmir Bölge Müdürü Aykut GÜSAR'ın deneyimlerini aktardığı söyleşiye çok sayıda katılım oldu.
- Doç.Dr. Meryem KORAY ile Petrol-İş Sendikası Aliğa Şube Başkanı Mustafa ÖZTAŞKIN'ın katıldığı "1 Mayıs'ın Toplum ve Çalışma Yaşamında Yeri" konulu etkinlik 1 Mayıs 1991 tarihinde gerçekleştirildi.
- TMMOB İl Koordinasyon Kurulu ile İşçi Sağlığı ve Meslek Hastalıkları Derneği'nce Çalışma Haftası nedeni ile düzenlenen etkinliğe TMMOB'u temsilen Makina Mühendisi Gürbüz YILMAZ, İzmir Tabip Odası'ndan Dr. Halil EROL ile Belediye İş Sendikası Başkanı Talat ÖZDEMİR panelist olarak katıldılar. 11 Mayıs 1991 tarihinde düzenlenen ve yöneticiliğini İşçi Sağlığı ve Meslek Hastalıkları Derneği İzmir Şubesi Başkanı Av. Erol ÖZCAN'ın yaptığı panelde, iş kazalarının oluşumu, güvenlik önlemlerinin geliştirilmesi, iş güvenliğinde temel yöntemler ve yasal boyutu konuları detaylı olarak vurgulandı.

● ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ 4. ULUSAL KONGRESİ'NE ÇAĞRI

TMMOB Elektrik Mühendisleri İzmir Şubesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Elektrik ve Elektronik Bölüm Başkanlığı ile TÜBİTAK'ın koordinasyonu ile elektrik elektronik mühendisliğindeki gelişmelerin incelenmesi, tartışılması ve kamuya sunul-

Şubeden Haberler...Şubeden Haberler... Şubeden Haberler... Ş

ması amacıyla 16-22 Eylül 1991 tarihlerinde İzmir'de düzenlenecek Elektrik Mühendisliği 4. Ulusal Kongresi'nde değişik konularda 60'ı poster olmak üzere toplam 260 bildiri tartışılacak.

Kongre süresince firmaların tanıtımı amacıyla düzenlenen ELEKTROBİL'91 Sergisi'nde elektrik, elektronik haberleşme ve bilgisayar ürünlerinde son teknolojik yenilikler izleyicilere sunulacak.

Katılım bedeli 300.000.- TL. olarak belirlenen Ulusal Kongre'ye tüm üyelerimizin katılımını bekliyoruz.

● ÜYELERİMİZE DUYURU

1280 No'lu üyemiz Sevinç Uğur TAHAOĞLU, uzun yıllar yaptığı tercüme ve derleme çalışmalarının sonucu gerçekleştirdiği aşağıda başlıkları belirtilen konularda ürünlerini üyemizin yararlanmasına sunmak üzere Şubemize vermiştir. İlgilenen üyelerimiz Şubemize başvurarak yararlanabilirler.

1. Güç Dizgesinin Kararlılığı
(Kitapta senkron makinaların, hatların ve güç sistemlerinin kararlılığı inceleniyor.)
2. Elektrik Dizgelerinin Korunması
3. Y.G. İletim Hatlarının Açma Kapama Dalgalarına Karşı İzolasyonu

4. Kısa Devre Akım ve Gerilimlerinin Hesaplanması.
5. İletim Hatlarının Titreşimlerinin Kontrolü
6. Y.G. Motorlarında Yol verme ve Koruma
7. Trafo Merkezlerinde Topraklama Ölçümleri
8. Ekspruff Tesislerinde Güvenlik

● SEHİM ŞABLONLARI

Enerji nakil hattı projelerinin yapımı sırasında gerekli olan sehim şablonlarının Odamızca temin edilmesi kararlaştırılmıştır. Üyelerimizin gereksinimi olan iletken ve bölgeler için sipariş verilecektir.

Gereksinim duyduğumuz sehim şablonlarını Şubemize bildirmenizi bekliyoruz.

● RESMİ GAZETEDEN

- 26 Nisan 1991 Sayı: 20853
Nikel Katmiyum Piller (TS 7348)
- 30 Nisan 1991 Sayı: 20857
Vakıflarca Kurulacak veya Kurulmuş Yükseköğretim Kurumlarına Üniversite adı verilmesi esaslarına ilişkin Yönetmelik
- 6 Mayıs 1991 Sayı: 20863
Kuru tip güç transformatörleri (TS 7451)
- 17 Mayıs 1991 Sayı: 20874
İller Bankası İhale Yönetmeliği
- 22 Mayıs 1991 Sayı: 20878 (Mükerrer)
Ev ve benzeri yerlerde kullanılan elektrikli otomatik kumanda tertibatları (TS 7425)
- 26 Mayıs 1991 Sayı: 20882
Çevre kirliliğine yol açan işletmelerin faaliyet

- kolları itibarıyla gruplandırılması hakkında karar
- 30 Mayıs 1991 Sayı: 20886
TRT Personel Yönetmeliği'nin değiştirilmesi hakkında Yönetmelik

● MANİSA TEMSİLCİLİĞİMİZDEN

"Mimar, Mühendis ve Müteahhitlerin Yeni Kentler Kurulmasında İşlevleri" konulu forum, Yeni Manisa Birlik Konu Üretim Yapı-Kooperatifleri Birliği'nin çağrısı üzerine 17 Mayıs 1991 tarihinde düzenlendi.

Temsilcimiz Savaş GÜNDÜZ'ün konuşmacı olarak katıldığı forumda; Mühendis ve teknik elemanların katkılarıyla ucuz ve sağlıklı kentler üretilmesi, yeni inşaat malzemelerinin denemesi, TMMOB, Belediye ve Kooperatif ilişkileri konuları tartışıldı.

● DENİZLİ TEMSİLCİLİĞİMİZDEN

- Temsilciliğimizce 7 Mayıs-4 Haziran 1991 tarihleri arasında "EMO 2. Satranç Turnuvası" düzenlendi.

İsviçre sistemine göre 9 tur üzerinden oynanan maçların sonunda ilk 5 dereceye girenlerle, turnuvanın en genç katılımcısına özel teşvik ödülü verilmesi kararlaştırılan turnuvada ödül dağıtımı 17 Haziran 1991 tarihinde törenle gerçekleştirilecek.

- Merlin Gerin firması birlikte düzenlenen "Kaçak Akımlardan Koruma" semineri 28 Mayıs 1991 tarihinde yapıldı. Çok sayıda katılımın olduğu seminerde, konut ve işyerlerinde kaçak akım rölesi kullanımının ilgili kurumlarca zorunlu hale getirilmesi istendi.

- 5 Haziran Çevre Günü'nde Belediye Başkanlığı ve TMMOB'a bağlı Odaların Denizli Birimleri "Denizli'nin Çevre Sorunları" konulu söyleşi düzenledi. Ayrıca yine aynı gün, Dentaş ve Hulusi Kulaklı İlkokulları ile birlikte ağaç dikiminde bulunuldu.

● ELEMAN ARANIYOR

Bodrum şantiyesinde görevlendirilmek üzere AG tesisatında deneyimli elektrik mühendisi aranıyor. Başvuru: Faruk Çakarel 253998

İŞLETME SORUMLULUĞU VE İŞ GÜVENLİĞİ

Bakanlar Kurulu'nun 04.12.1973 tarih ve 7/5583 sayılı yazısı ile kararlaştırılan ve 11.01.1974 tarih ve 14765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü özellikle işletme sorumluluğu üstlenen tüyelerimiz için önem taşımaktadır.

Görev yaptıkları işletmelerde sorumluluk üstlenen ve serbest çalışan tüyelerimizin bilgilendirilmesi amacıyla tüzüğün "Elektrik Tesisatında Alınacak Güvenlik Önlemleri"ni belirten beşinci bölümünü yayınlıyoruz.

Ödümüzde oluşturulacak çalışma grubuna iletilmek üzere tüyelerimizin tüzük maddeleri hakkında görüş ve önerilerini bekliyoruz.

Elektrik Tesisatında Alınacak Güvenlik Tedbirleri:

Madde 270- Toprakla potansiyel farkı 230 volt veya daha yukarı olan alternatif gerilim ile çalışan elektrik motorları, özel motor dairelerinde veya tabandan, en az 3 metre yüksek bir yerde bulunacak veya muhafaza sistemi içinde olacaktır. Bu durum ve özellikle olmayan motorlar, uygun şekilde korunacaktır.

Madde 271- Fazla nem, buhar veya benzerlerinin bulunduğu yerler ile yağlı yerlerdeki elektrik motorlarına gerilim altındaki kısımlarıyla bağlantıları uygun şekilde korunmuş olacaktır.

Madde 272- Parlayıcı gazların veya maddelerin üretildiği, kullanıldığı veya elden geçirildiği yerlerde çalışmalar sırasında parlayabilen gaz, buhar, toz veya benzerlerinin çıktığı yerlerde bulunan elektrik motorlarının besleme kablolarının başlıca kumanda tertibatı ile termik starterleri, akım kesicileri, komitatorleri, röleleri, dirençleri ve benzeri tertibatı, ateşe dayanıklı ve izole edilmiş oda veya hücreler içine yerleştirilecek ve atelye içinde kolay erişilir yerlere, uygun tipte starter düğmeleri ve yardımcı akım kesicileri yapılacaktır.

Madde 273- Şerare veya kıvılcım çıkaran elektrik motorları; patlayıcı parlayıcı veya yanıcı gazların bulunduğu yerlerde kullanılmayacaktır.

Madde 274- Toprak ile potansiyel farkı 42 volttan fazla olan alternatif gerilimli elektrik tabloları, özel yerlerde bulundurulacak ve bu yerlerin tabanı, akım geçirmeyen malzemeden yapılmış veya bu cins malzeme ile kaplanmış olacaktır.

Madde 275- Gerilimi 250 volttan yukarı olan alternatif veya doğru akım devrelerinde kullanılan sigortalardan değeri 20 amperin üstünde olanları, kapalı bir tablo içine monte edilecek ve en az bir şalter veya anahtarla kontrol altına alınacak, bu şalter veya anahtarla akım kesilmeden, tablo kutusu kapağı açılmayacak ve tablo kutusunun kapağı kapanmadan akım verilmeyecektir.

Madde 276- Tevzi tablosu veya benzeri tertibat üzerinde bulunan sigortalara, şalterler ve anahtarlar uygun şekilde yapılmış ve korunmuş olacaktır.

Madde 277- Atelye içinde veya işçilerin erişebileceği yerlerde bulunan tevzi tabloları, panoları ile kontrol tertibatı ve benzeri tesisat, kilitleli dolap veya hücre içine konulacak veya bunların tabanı, elektrik akımı geçirmeyen malzeme ile kaplanmış olacaktır.

Bakım ve onarım nedeniyle gerilim altındaki tesisatın tecritlerinin çıkarılması gerektiğinde, bu kısımlar paravana veya koruyucularla korunacaktır.

Madde 278- Gerilimi 650 voltu geçmeyen ana dağıtım tabloları bakımı veya arızı gerektiren her kısmı kolayca erişilebilecek, iletkenler kolayca izlenebilecek, şalter veya kumanda cihazları tablonun önünden idare edilebilecek ve bütün ölçü ve kontrol aletleri ile sinyalizasyon cihazları, tablonun ön cephesinden kolayca görülebilecek şekilde düzenlenecektir.

Madde 279- Gerilim 650 volt veya daha fazla olan ana dağıtım tabloları ve yüksek gerilimle çalışan bütün aletlerin metal koruyucuları topraklanmış olacak veya bunlar, uygun şekilde izole edilecek ve bütün metal kollar ile diğer bütün metal bağlantılar topraklanacaktır. Bunların kontrolünde, bakım ve onarımında akım kesilecek ve kontrol bakım veya onarımı yapılan tablo veya pano, diğerlerinden bir paravana veya bir bölme ile ayrılacaktır.

Madde 280- Beher bölgesinde, hücrelerinde veya tankında 5000 litreden fazla yağ bulunan transformatörler ile kondansatörler veya benzerleri, işyeri binalarının dışına konacak veya herhangi bir hücre, bölme veya tankın içindeki

yağları alabilecek genişlikteki bir sarnıcın kuyunun veya çukurun üstüne yerleştirilecektir.

Madde 281- Transformatörler, kondansatör ve benzerlerinin bulunduğu işyerlerinin yeteri kadar havalandırılması sağlanacak ve duvarları ile kaplı, yangına dayanıklı olacaktır.

Madde 282- Transformatörler, kondansatör ve benzerleri, şarj kalıntılarını önleyecek şekilde bağlanmış ve kontrol edilmiş olacak ve bu teçhizatın bulunduğunu bildiren ve bunlara dokunulmadan önce alınması gereken tedbirleri açıklayan levhalar, uygun yerlere konacaktır.

Madde 283- İçlerine konacak hava soğutmalı elektrik transformatörleri, yanabilir malzemeden yeteri kadar uzakta bulunacak veya yanabilir maddelerden, ısı geçirmeyen ve yanmayan bir bölme ile ayrılmış veya uygun şekilde kapatılmış olacaktır.

Madde 284- Transformatör ve kondansatör merkezlerindeki diğer yüksek gerilim cihazları, pamaklıklılık veya kafes telli kapılar ile kapalı özel hücrelere yerleştirilmiş olacaktır. Yüksek gerilim hücrelerinde yalıtılmış tabure kauçuk eldivenler, ıstakalar, yangın söndürme cihazları kısa devre ve topraklama teçhizatı ve talimatı haiz tabela vb. bulundurulacaktır.

Madde 285- Sabit akümülatör tesisleri, tabanı aside dayanıklı malzemeden yapılmış, iyi havalandırılmış ve özel olarak yapılmış odalarda veya hücrelerde bulundurulacaktır.

Madde 286- Akümülatör bataryalarının kutuları; cam, sert kauçuk veya benzeri akım geçirmeyen maddelerden yapılmış olacak ve bunlar, akım geçirmeyen sağlam ayaklar üzerine oturtulacaktır.

Madde 287- Akümülatör bataryaları, kullanıldıkları işe uygun şekilde kapatılacak veya korunacak ve gaz çıkarmalarına karşı gereken otomatik tertibat alınmış olacaktır.

Madde 288- Akümülatör odalarına sağlanacak suni ışık yalnız akkor flamanlı elektrik ampulleri vasıtasıyla yapılacaktır. Bu gibi yerlere açık alevli vasıtalarla girilmesi ve buralarda sigara içilmesi yasaktır.

Madde 289- Akümülatör bataryaları tesisi gerektiğinde bütün kutularda kesilecek şekilde yapılacaktır.

Madde 290- Akümülatör bataryalarının asitleri değiştirilirken işçiler gözlük, önlük, lastik eldiven ve benzeri kişisel koruyucular kullanacaklardır.

Madde 291- Toprak ile potansiyel farkı 250 volttan yukarı olan alternatif akım tesisatında, sürekli olarak taşınabilir veya çekme iletken kullanılmayacaktır. Ancak işin gereği olarak yetkili bir eleman tarafından bunlar, geçici olarak kullanılabilirler.

Madde 292- Taşınabilir iletkenlerin kullanılması gereken yerlere, yeteri sayıda ve uygun şekilde topraklanmış elektrik prizleri konacaktır.

Madde 293- Taşınabilir elektrik kabloları, dayanıklı kauçukla kaplanmış olacak ve gerektiğinde eğilip bükülebilecek bir metalle dayanıklılığı artıracak ve bunların kaplamaları bozulmayacak, bağlantıları iyi durumda tutulacaktır.

Madde 294- Yeraltı kablolarında yapılacak bir işlem de, ceryan kesilmesinden hemen sonra kapasitif boşalmayı temin için, üzerinde çalışılması gereken kabloların bütün iletkenleri kısa devre edilecek ve topraklanacaktır.

Kısa devre ve topraklama işlemi, çalışma yerinin en yakın kısımları üzerinde ve bu yerin her iki ucunda yapılacaktır.

Yeniden gerilim altına girme tehlikesini önlemek için, gerilim vermeye elverişli bulunan bütün ayrıncılar açık durumda kilitlenmiş olacaktır.

Madde 295- Topraklama devresi, düşük dirençli iletken yapılmış olacak ve bağlandığı cihazın izolesinde meydana gelecek en büyük kaçağı (kısa devreyi) iletecek kapasitede olacak veya devrede, gerektiğinde o cihazı devreden çıkaracak, uygun bir devre kesme tertibatı bulunacak ve topraklama tesisatı uygun bir şekilde korunacaktır.

Madde 296- Elektrik iletkenlerinin mahfazaları, metal mahfaza boruları, elektrik teçhizatının metal koruyucuları ve diğer gerilim altında bulunmayan yalıtılmış kısımları, uygun bir şekilde topraklanacaktır.

Madde 297- Alternatif veya doğru akım ile çalışan çıplak metal kısmılı elektrik cihazları, uygun bir şekilde topraklanacaktır.

Madde 298- Elektrik tesisatı veya tehzizatın bakım ve onarımında, bunları, devreden çıkaracak bir devre kesme tertibatı bulunacak, devreden çıkarıldıktan sonra bunların, topraklı olması hali devam edecektir.

Madde 299- Kofra ve diğer koruma tertibatı ile gerilim altındaki makina, cihazlar ve iletkenlerin mahfazaları, elektrik çarpmalarına karşı uygun şekilde korunacaktır.

Madde 300- Topraklamada, bağlantı hatları açık çekildiği takdirde, mekanik ve kimyasal etkilerden korunmuş olacaktır.

Madde 301- Toprak hatları, kolay muayene edilecek şekilde olacaktır.

Madde 302- Kontrol, bakım ve onarım yapılacak makina ve elektrik devrelerinin akımı kesilecek ve akımı kesen şalter veya anahtarlarda kilitleme tertibatı bulunacak veya bunların açık oldukları, uygun şekilde belirtilecektir.

Madde 303- Elektrik tesisatının, cihazlarının veya çıplak iletkenlerin, daima gerilim altında bulunduğu kabul edilecek ve teknik bir zorunluluk bulunmadıkça gerilim altında elektrik onarımı yapılmayacaktır.

Toprakla potansiyel farkı 250 volt ve daha yukarı olan alternatif veya doğru akımlı tesisatta, gerilim kaldırılmadan akım kesilmeden hiç bir çalışma yapılmayacaktır.

Toprakla potansiyel farkı 250 volttan aşağı alternatif veya doğru akımlı tesisatla yapılacak işlere girişilmeden yine gerilim kesilecek, ancak, zorunluluk halinde gerekli tedbirler alınacak ve akım geçirmeyen aletler, uygun iş elbisesi ve eldiven gibi kişisel koruyucular, kauçuk paspaslar ile akım geçirmeyen paravanlar, tabureler ve platformlar gibi araçlar kullanılacak ve işçiler için yetkili bir elemanın gözetiminde çalıştırılacaklardır.

Üzerinde çalışılan gerilim altındaki çıplak iletkenler, uygun kafes, paravana veya yalıtkan mahfazalarla korunacaktır.

Madde 304- Gerilim altındaki kısımların dokunmaya karşı gerilimi 42 volttan yukarı olan alternatif veya doğru akımlı devre ve tesisat parçaları ile pencere veya duvar boşluklarından erişilebilecek tesisat kısımları, kofra veya uygun muhafazalar ile korunacaktır.

Madde 305- Toprakla potansiyel farkı 42 volt veya daha yukarı olan alternatif akım devrelerinin gerilim altında bulunan kısımları, ana dağıtım tablolarının arasında olduğu gibi sürekli açıkta tutulmaları gereken yerlerde döşemelere akım geçirmeyen ızgaralar konacaktır.

Madde 306- Toprakla potansiyel farkı 42 volt veya daha yukarı alternatif akımlı iletkenler, gerilim değerine uygun olarak yalıtılacak ve bu iletkenlerle bunların bağlantı ve kontrol tertibatı, dış etkilere karşı uygun şekilde korunacaktır.

Madde 307- Vinçlere akım sağlayan hava iletkenleri uygun şekilde yerleştirilmiş ve korunmuş olacak ve bunların altına veya yakınına malzeme istifli ve yığını yapılmayacaktır.

Madde 308- Yukarı doğru açılan bıçaklı elektrik anahtarları ve devre kesicilerinin kendi ağırlıkları ile kapanmalarını önlemek için, mandal veya sürgü tertibatı yapılacak, yatay açılan bıçaklı elektrik anahtarlarıyla devre kesicilerinin kendi kendine kapanmaları önlenecektir.

Madde 309- Sigortalar, değiştirilmeden önce gerilim dışı bırakılacak ve gerilim yokluğu kontrol edilecektir.

Sigorta gerilim dışı bırakılmıyorsa kesicilerle devrenin kesilmesi sağlanacak ve bu gibi hallerde, elleri ve gözleri koruyacak kişisel koruyucular kullanılacaktır.

Madde 310- Priz ve fiş sisteminde topraklama kontakt elemanları, akım kontakt elemanlarından önce bağlantıyı sağlayacaktır.

Madde 311- Kazan içinde veya buna benzer dar ve iletken kısımları bulunan yerlerde ıslak yerlerde, alternatif akımla çalışan lambalar kullanıldığı takdirde, çalışma yerinin dışında bulunan ve sargıları birbirinden ayrı olan transformatör yardımı ile elde edilen küçük gerilim (en çok 42 V) kullanılacaktır.

Madde 312- Elektrik işlerinde kullanılan penseler, kargaburunlar, tornavidalar ve benzeri el aletleri, uygun şekilde yatılmış ve yağdanlıkların, süpürgelerin, fırçaların ve diğer temizlik araçlarının sapları, akım geçirmeye malzemeden yapılmış olacaktır.

Elektrikli el aletleri ile iyi bir şekilde muhafaza edilecek ve her an işe hazır şekilde bakımlı bulundurulacaktır.

Elektrik el aletleri kendi özel gayeleri için, doğru olarak ve kendi kapasite-leri içinde, aşırı zorlamalara başvurulmadan kullanılacaktır.

Madde 313- Taşınabilir elektrikli el aletlerinin sapları, yeterli cins ve kalınlıkta akım geçirmeyen bir maddeyle kaplanacak veya bu gibi malzemeden yapılmış olacak ve bu aletlerin üzerlerinde, devreyi kapalı tutmak için, sürekli olarak basılması gereken yaylı devre kesicileri (enterüptör) bulunacaktır.

Madde 314- İnşaat şantiyeleri ile diğer açık çalışma yerlerinde kullanılan elektrikli el aletleri, küçük gerilim veya 1/1 oranlı ve sargıları birbirinden ayrı güvenlik transformatöründen (ayırıcı transformatör) elde edilen gerilim ile çalıştırılacak veya özel olarak imal edilmiş, iki yalıtıkanlı olacaktır.

Güvenlik transformatörü kullanılması halinde, çıkış devresine yalnız bir elektrikli el aleti bağlanacaktır.

Madde 315- Elektrikli el aletleri üzerinde meydana gelebilecek kaçakların zararlı bir seviyeye gelmesinden önce, alete gelen elektrik devresini kesen güvenlik otomatikleri de uygun bir işgüvenliği tedbiri olarak kabul edilecektir.

Topraklanmalı aletlerde, topraklama devresindeki kesinti halinde, aletin elektrik devresini kesen bir kontaktörün bulunması şekli de geçerli sayılacaktır.

Madde 316- Taşınabilir elektrikli el aletlerinin topraklanması, topraklama elemanı bulunan özel fiş ve prizlerle yapılacak, yüksek amperajlı prizler üzerinde ayrıca bir şalter bulundurulacak, bunlara akım sağlayan kablolar dağınık bulundurulmayacak ve geçitlerde yüksekten geçirilecektir.

Aletler, besleme kablosu içinde bulunan özel topraklama iletkeni ile topraklanacaktır.

Madde 317- Parlayıcı, patlayıcı maddelerin imal edildiği, taşındığı ve depolandığı yerlerde, elektrikli el aletleri kullanılmayacaktır.

Madde 318- Kazanlar, tanklar ve benzeri dar yerlerle nemli ve ıslak yerlerde, elektrikli lambalarında olduğu gibi alçak gerilim kullanılmayacaktır. Doğru akım kullanılıyorsa, kullanma gerilimi 100 voltu geçmeyecek ve artı kutup topraklanmış olacaktır. Alternatif akımda ise ancak küçük gerilim (en çok 42V) kullanılacaktır. Buralarda iyi yalıtılmış esnek kablolar kullanılacak ve kablolar düzenli ezilmeyecek şekilde bulundurulacaktır.

Madde 319- Asılı olarak kullanılması gereken taşınabilir elektrikli aletler, yay veya bir kablo veya bir zincir ucuna asılarak uygun ağırlıklarla dengede tutulacaktır.

Madde 320- Taşınabilir ağır elektrikli aletlerin bir yerden diğer bir yere taşınması, özel sapan ve askılarla yapılacak ve bu sapan askılar, çalışma sırasında kullanılmayacaktır.

Madde 321- Taşınabilir elektrikli aletler ile çalışan işçiler, bol ve etekleri geniş elbiseler giymeyecekler, kauçuktan gayri eldiven takmayacaklardır.

Madde 322- Elektrikli el aletleri kullanılmadan önce, yetkili kimseler tarafından kontrol edilecek, topraklanması arızalı, motoru fazla kıvılcımlı, priz, fiş, anahtar ve bağlantı kablosu bozuk olanlar kullanılmayacaktır.

Taşınır elektrik lambaları, ancak sürekli aydınlatmanın yeterli yapılmadığı yerlerde kullanılacak, duyları ve gerilim altındaki kısımları, akım geçirmeyen, sağlam, kanalı koruyucu kafesler içinde olacak ve organik tozlar veya parlayıcı maddeler bulunan yerlerde nemli yerlerde lambalar cam koruyucu içinde bulundurulacaktır.

Madde 323- Elektrik kaynağı yapılan yerler, başka işçilerin çalıştığı yerlerden en az 2 metre yükseklikte ve ışık geçirmeyen taşınmaz veya taşınabilir paravanlarla ayrılmış olacaktır.

Madde 324- Elektrik kaynağı işlerinde çalışan işçilere, işin özelliğine uygun kişisel koruma araçları verilecektir.

Madde 325- Elektrik kaynak makinası bağlantıları ve prizleri, yalnız yetkili elektrikçiler tarafından yapılacak veya değiştirilecek, kaynak işlerinde ise ehil kaynakçılar çalıştırılacaktır.

Madde 326- Elektrik kaynak makinalarının kullanılmasında, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

5. Sayfadan Devam

1) Elektrik kaynak makinaları ve teçhizatı yalıtılmış ve topraklanmış kaynak penseleri kabızlı ve dış yüzleri yalıtılmış olacaktır.

2) Elektrik kaynak makinalarının şalteri, makina üzerinde veya çok yakınında bulunacak, kablolar sağlam şekilde tespit edilmiş olacaktır.

3) Otomatik veya yarı otomatik dikiş ve punta kaynağı makinalarında, operasyon noktasına kapalı koruyucu yapılacak veya çift el kumanda usulü uygulanacaktır.

4) Beslenme ve kaynak kabloları, üzerinden taşıt geçmesi halinde, zedelenmeyecek ve bozulmayacak şekilde korunacaktır.

5) Yanıcı maddeler yakınında elektrik kaynağı yapılmayacaktır.

Madde 327-Elektrik kaynak makinasının şebeke bağlantısındaki şalter, bütün kutupları kesecektir.

Madde 328- Elektrik kaynak makinalarının temizlenmesi tamir ve bakımı veya çalışma yerinin değiştirilmesi sırasında, makinalar şebekeden ayrılıp elektriği kesilecektir.

Madde 329- Kazanlar gibi dar ve kapalı hacimlerle aynı zamanda nemli yerlerdeki kaynak çalışmalarında, yalnız doğru akım kullanılacaktır.

Madde 330- Elektrik kaynak veya kesme makinalarında kullanılan elektrot grupları, elektrik redresörleri veya transformatörleri ile bunların gerilim altındaki yalıtılmış kısımları, dokunmalara karşı korunmuş ve elektrik kaynak makinalarının metal çerçeveleri uygun şekilde topraklanmış olacaktır.

Madde 331- Elektrik kaynak ve kesme makinalarının çıkış uçlarının veya kaynak devrelerinin birer kutbu, kaçak akımlara karşı, iş parçasında topraklanmış olacaktır.

Madde 332- Akımı sağlayan kablo uçlarının bağlantı noktası ve elektrot pensleri yalıtılmış ve kaynak ısısına karşı elektrot pensleri, uygun şekilde korunmuş olacaktır.

Madde 333- Dirençli kaynak makinalarının punto noktası ile gerilim altındaki kısımları yalıtılmış olacak, bunların kablolarının makina üzerinde veya yakınında bir yerde bir anahtarı bulunacak, akım giriş uçları, vida veya saplama ile iyice tespit edilecek ve buralarda fişler kullanılmayacaktır. Ancak, kumanda devresinde fişler kullanılacaktır.

Madde 334- Parlayıcı ve patlayıcı maddelerin bulunduğu yerlerde bu maddelerin yakınındaki yerlerde, statik elektrik yüklerinin meydana gelmesine karşı nemlendirme, topraklama, iyonizasyon, silindirdirler ayarı v.b. gibi uygun tedbirler alınacaktır.

Statik elektriği iletmeyen malzemelerin kullanılmasından mümkün olduğu kadar kaçınılacaktır.

Madde 335- Sıvı parlayıcı ve patlayıcı maddelerin çok büyük akma hızları ile doldurulup boşaltılmasından, sıçramalı ve yüksek basınçla doldurulmalarından kaçınılacaktır.

Madde 336- Transmisyon tertibatındaki miller ve yataklar, statik elektriğe karşı topraklanacak, kayışla kasnak arasına ve kayışın kasnağı terkettiği kısmın her iki tarafına, topraklanmış uygun şekilde konulacaktır.

Madde 337- Parlayıcı sıvılar, depolama tanklarından kara veya deniz tankerine aktarıldıklarında, statik elektriğe karşı depolama tankının topraklı metal kısmı ile aracın metal kısımları arasında bir elektriksel bağlantı yapılacak, havalı veya dolu lastik tekerlekli ve benzeri araçlar ayrıca topraklanacaktır.

Madde 338- Ögütülerek toz haline getirilmiş maddelerin, pnömomatik konveyörlerle taşındığı hallerde, statik elektriğe karşı konveyörün ayrıntılı metal boruları bütün hat boyunca birbirine iletken bağlantılı olacak ve topraklanacak ve titan, alüminyum ve magnezyumun ince tozlarının taşındığı yerlere, statik elektrik dedektörleri veya benzeri uygun tertibat konulacaktır.

Madde 339- Statik elektrik birikmelerine karşı, gerekli yerlere statik elektrik yük gidericileri veya nötralizörler konulacak veya uygun diğer tedbirler alınacaktır.

Madde 340- Tabanca boyası yapılan tesislerde boyanacak veya verniklecek metal parçalar, boyuma hücrelerinin bütün metal kısımları ile davlumbazlar, kaplar, emme tertibatı ve boyta tabancaları, uygun bir şekilde topraklanmış

olacaktır.

Madde 341- Litreden büyük sentetik akaryakıt kapları, iletken maddelerle kaplanacaktır. Nemin düşük olmadığı hallerde, karton veya kağıt ile kaplama yapılacak veya metal boyalarla boyama veya iletken ağ geçirme işlemleri uygulanacak yahut da bu cins kaplar toprak içine yerleştirilecektir. Sentetik kaplara iletken yüzeyler kazandırılması halinde, bu yüzeyler doldurma ve boşaltılmadan önce topraklanacaktır.

Madde 342- Akaryakıt depolama tankları, akaryakıt doldurulduktan sonra, ilgili standartlara uygun olarak gerekli bir süre dinlendirilecektir.

Madde 343- İşyerlerindeki parlayıcı, patlayıcı ve yanıcı maddelerin imal edildiği, işlendiği veya depolandığı yerler, yağ, boya veya diğer parlayıcı sıvıların bulunduğu binalar, yüksek bacalar, yüksek binalar ile üzerinde direk veya sivri çıkıntılar yahut su depoları gibi yüksek yerler bulunan binalar, yıldırıma karşı yürürlükteki yönetmelik ve şartnamelere göre yapılacak yıldırımlik tesisatı ile hava hatları ise uygun kapasitedeki parafüdrler ile korunacaktır.

Madde 344- Maçın çatılı veya karkaslı bina, atelye, depo ve benzerleri ile iletken olmayan tabanlar üzerinde kurulmuş makinalar, hava gazı, su ve kalorifer tesisatı ve bütün madeni kısımlar, usul ve tekniğe uygun olarak etkili bir şekilde topraklanacaktır.

Madde 345- Gerilim altındaki elektrik devrelerinin, elektrik makinalarının veya cihazlarının onarımına girilmeden önce, onarımı yaptırmakla görevlendirilenler tarafından ve bunların sorumluluğu altında onarılacak; devrenin, tesisat, motor veya teçhizatın her türlü enerji kaynağı ile bağlantıları kesilecek onarılacak devreyi besleyen şalter veya devre kesicilerinin açık durumda olmaları ve bu şekilde kalmaları sağlanacak ve onarım bitirilmeden devreye akım verilmeyecektir. Akım, onarımının bitiminde, sorumlu görevlinin izniyle verilecektir.

Madde 346- Birden fazla kaynaktan beslenen elektrik tesisatında, kablo veya hava hatları üzerinde onarıma girilmeden önce, akım her yönden kesilecektir.

Madde 347- Onarılacak hava hatlarının her iki taraf devreden çıkarıldıktan sonra, ayrıca topraklanacak ve onarım işçilerine emniyet kemerleri gibi uygun kişisel koruma araçları verilecektir.

Madde 348- Binalarda yapılacak ek inşaat, onarım veya boya işleri ile benzeri çalışmalara başlamadan önce, gerilim altındaki iletkenlere yaklaşması gereken kimselerin korunması sağlanacaktır.

Madde 349- Toprak ile potansiyel farkı 42 volttan fazla olan ve alçak gerilim ile çalıştırılan her türlü elektrik tesisatı, yetkili kimselerin girebileceği oda veya kapalı yerlerde bulundurulacak veya tesadüfen dokunulamayacak kadar yüksek yerlere yerleştirilecektir.

Madde 350- Üzerinde 650 volt gerilim bulunan şalter veya ona benzer açık elektrik teçhizatı, en az 215 santimetre yükseklikte ve bakım ve kontrol çalışmalarına elverişli şekilde yapılmış olacaktır.

Gerilim altındaki kısımların bakım ve kontrolüne yarayan uygun geçitler yapılacak ve bunlar yol olarak kullanılmayacaktır.

Madde 351- Alçak gerilimli tesisatta servis koridorları en az 60 santimetre genişlikte ve yüksek gerilimli tesislerde ise en az 80 santimetre genişlikte olacaktır. Hiç bir yerde bu koridorun tavan yüksekliği 2 metreden az olmayacaktır.

Madde 352- Binaların dış yüzlerine konulacak transformatör, kondansatör veya buna benzer diğer elektrik teçhizatı ile bu cihazlara ulaşan iletkenler; pencere, balkon ve benzeri yerlerden yeteri kadar uzak ve zararsız bir yerde bulunacaktır.

Madde 353- Elektrik tesisatı, cins ve hacmine göre ehliyetli elektrikçiler tarafından yapılacak, bakım ve işletmesi sağlanacaktır.

Madde 354- Nemli ve tozlu yerlerle geçici olarak nemli olan, ıslak, korozif, yangın tehlikesi arzeden ve yüksek sıcaklığı olan yerlerde yapılmış ve yapılacak elektrik tesisatı ile bina dışına yapılmış elektrik tesisatı, Elektrik İş Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesine uygun olacaktır.

TOPLU KONUT ALANLARINDA ELEKTRİKLENDİRME VE TEK UYGULAMALARI

Baştarafı 8. sayfada

4- MİM-KENT ÖRNEĞİ: Esentepe mevkiinde 1088 konut kurulması amacıyla planlanan bu projenin elektrik projeleri kooperatif tarafından yaptırılmış ve alt yapı kredisi olarak Toplu Konut Kamu Ortaklığı İdaresi'nden 752.000.000.- TL. altyapı kredisi alındığı bildirilmiştir.

Kooperatif bu kredinin 180.400.000.- TL'lık bölümünü elektrik işine ayırdığını beyan etmiş ve TEK'den ortagerilim şebekesi ile trafo merkezlerinin-TEK'ce, A.G. şebekesinin de kendilerince yapılmasını istemiştir. Bu talep TEK tarafından kabul edilerek, O.G. şebekesi + trafo merkezleri TEK'ce gerçekleştirilmiştir. A.G. şebekesi kooperatifce yapılmıştır.

5- KARDENHAVJAN ÖRNEĞİ: Gaziemir'de 700 konut üretmek amacıyla kurulan kooperatif, elektrik şebekesinin TEK'ce yapılmasını talep etmiş TEK yatırım programına girerek 2 adet trafo merkezi, O.G. ve A.G. şebekesinin tamamı TEK'ce gerçekleştirilmiştir.

Kooperatif henüz kaba inşaat seviyesinde olup yerleşime açılması uzun bir süre gerektirmektedir.

Baştarafı 1. sayfada

lari incelenmeli,

- 3- Topoğrafik koşullar gözönüne alınmalı,
- 4- Gazların baca çıkış hızları saptanmalı,
- 5- Hava kirliliği standart değerleri korunmalıdır.

Bu koşullar tek tek incelenerek kurulacak termik santralın "ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRME" raporu düzenlenmelidir. Bundan sonra, termik santralın getirdikleri ile götürüklerinin muhasebesi yapılmalıdır.

Termik santral yapımına karar verildiğinde, santrala ilişkin bilgiler, başta yöre halkı olmak üzere tüm halkımıza verilmelidir. Halkımız gelecekte nelerin olup olmayacağını, kirlilik azaltıcı ve önleyici önlemlerin neler olduğunu bilmeli gerçek onlara söylenmelidir.

Diğer taraftan, proje aşamasında gerekli önlemlerin alınması ile kurulan bir termik santral, kötü işletme yüzünden çevreyi kirletebilir. Bu nedenle termik santrallerin işletmede oldukları sürece denetlenmeleri gerekir. 2 Kasım 1986 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmış olan "Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği"nin 57. maddesine göre Başbakanlık Çevre Genel Müdürlüğü, ilgili kuruluşların görüşünü alarak, bu tür tesislere hava kalitesi de-

SONUÇ:

1. Toplu konut alanlarında altyapı tesislerinin sonuç itibarıyla ilgili kurumlara devredileceği dikkate alındığında toplu konut kooperatifi tarafından üretilen projelerin öncelikle tesisi devralacak ilgili kurumca onaylanması ve bu anlamda TKKOİ ile müşterek çalışılması gerekmektedir.

2. Yine ilgili kamu kuruluşları proje uygulamasında denetimci olmalı, bedeli karşılığında tesisi kendileri yapıyor ise projeye uygun tesis yapmalıdırlar.

3. İmar sahası dahilindeki alanlarda zamanında yapılan başvurular yatırımcı kuruluşların programına alınmalı ve tesisler bu kuruluşlarca gerçekleştirilmelidir. Tesisleri programa almayı kooperatifleri altyapı kredisi almaya zorlamak zaten güç durumda olan toplu konut üyelerini yeni borçların altına sokmak demektir.

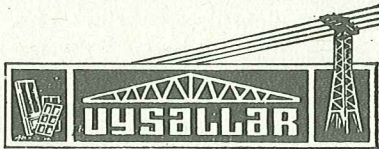
4. Uygulamada konuya ilişkin yönetmelikler uygulanırken farklı yöntemlere gidilmemelidir. Bir tarafta Ege-Kent ve Ev-Ka'da altyapı tesis giderleri konut sahibi olmak isteyen üyelere karşılanırken, diğer tarafta Mim-Kent ve Kardenhavjan örneğinde olduğu gibi tesis giderlerinin yatırımcı kuruluşlarca karşılanması özü itibarıyla doğru bir yöntem olmasına karşın hakkaniyet ölçüleriyle bağdaşmamaktadır.

netleme görevlisi atayabilir. Aynı yönetmeliğin 58. maddesi de hava kalitesi denetleme görevlisinin sorumluluklarını belirtmektedir. İyi bir işletmenin sağlanması için ilk koşul, denetleme görevlilerinin atanması ve sorumluluk bilinciyle çalışmalarının temin edilmesidir.

Gelişmekte olan ülkeler içinde yer alan ülkemizin gelecek yıllarda sanayileşmeye paralel olarak elektrik enerjisi gereksinimi artacaktır. Bu bakımdan termik santrallerin yapımından kaçınmak olanaksızdır. Ancak gelişmekte olan ülkelerin bu gün önemli bir şans vardır. O da gelişmiş ülkelerden alacakları teknolojileri çevre yönünden de incelemek ve gerekirse reddetmek şansıdır. Gelişmiş ülkelerden ortaya çıkan sonuçlardan olumlu yönde yararlanarak bu şans iyi kullanılmalıdır.

Sonuç olarak ülkemizin elektrik enerjisi politikasının saptanmasında iki temel ilke ele alınmalıdır. Birincisi ulusal kaynaklara dayanmak, ikincisi ise çevreyi koruyan ve gözeten olmalıdır.

Nihat ÖZGÜL
EMO İzmir Şubesi Başkanı

Mehmet Nal ve Sıtkı Sulak

**Demir - Profil Doğrama,
Çelik Konstrüksiyon
Yüksek ve Alçak
Gerilim Direkleri San. Tic.**

☎ : Atölye : 32222 - 11594 Muhasebe : 12431
Sanayi Sitesi Salhane Cad. No. 39 TİRE

TOPLU KONUT ALANLARINDA ELEKTRİKLENDİRME VE TEK UYGULAMALARI

Genelde Türkiye bazında ve özelinde de İzmir'de giderek yaygınlaşan toplu konut uygulamalarında alt yapı düzenlemesi ve bu anlamda sektörümüze ilişkin olarak toplu konutların elektrikleendirme işleri uygulamada çeşitli farklılıklar göstermektedir.

Toplu konut alanlarındaki altyapı tesisini düzenleyen 28.04.1985 tarih ve 18734 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Toplu Konut Kanunu Uygulama Yönetmeliği" bu konuda belirli kıstaslar getirmiştir. Buna göre toplu konut yapımcısının alt yapıya ilişkin proje ve keşifleri hazırlayarak TKKOİ'ye onaylatmaları halinde altyapı kredisi almaları, altyapıyı tesis ettikten

ve ilgili kuruma devretmesi gerekmektedir. Bu bilgiler ışığında İzmir'deki toplu konut uygulamalarına bakıldığında:

1- EGE-KENT ÖRNEĞİ: İzmir Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde 1984 yılında kurulmuş ve toplam 8548 konut hedeflenmiş olan proje İzmir imar planı dahilinde olup proje aşamasında elektrik işlerinin programa alınması için ilgili Bakanlık ve Kurumlara başvurulmuş olmasına karşın bu kuruluşların programına girmemiş ve elektrik şebekesinin bir bölümü Büyükşehir Belediyesi, kalan kısmı da tüm üyelerden iki kez olmak üzere tesis parası toplama suretiyle bedeli karşılığı TEK'ce gerçekleştirilmiştir.

Bu projenin Maltepe sahasında kalan 1310 konutluk bölümü ise yine kooperatifçe ihale edilmiş ve tüm giderleri kooperatifçe karşılanmıştır.

İlgili kurum bu şebekeleri henüz devir almamıştır.

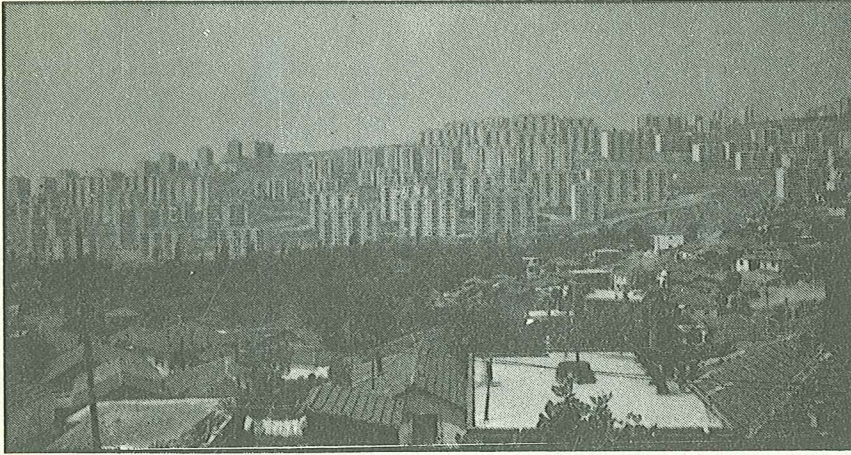
2- EV-KA I (BUCA) ÖRNEĞİ: İzmir Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde Buca'da planlanan 4.500 konuta ait elektrik şebeke projesi kooperatifçe yapılmış ve 1988 fiyatıyla 1.600.000.000.- TL.'lık şebekenin bedeli karşılığı yapımı TEK tarafından üstlenilmiştir.

Ancak tesisin yapımı sırasında projeden uzaklaşmış, bina tipi trafo merkezleri yerine direk tipi trafo merkezleri tesis edilmiş bu anlamda proje gerçekleşmemiştir.

Yani TEK, EV-KA I'de bedeli kooperatif üyelerinden alınmasına karşın elektrik şebekesi projesini tam uygulamamıştır. Elektrik şebekesi TEK tarafından henüz devir alınmamıştır.

3- EV-KA II (ÇİĞLİ ve BORNOVA) ÖRNEĞİ: İzmir Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde Çiğli'de imar planı dahilinde 4500 konut ve Bornova'da 1408 konut yapımı plânlanmış ve her iki toplu konut alanında gerek projelendirme ve gerekse tesis işleri kooperatif tarafından gerçekleştirilmiş, TEK'in yatırım anlamında katkısı olmamıştır. Yapılan elektrik şebekeleri TEK tarafından henüz devir alınmamıştır.

Devamı 7. Sayfada

sonra da yine aynı yönetmelik hükümleri uyarınca ilgili kamu kuruluşuna devretmeleri hükmü bulunmaktadır.

Yine 3 Ekim 1990 tarih ve 10654 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Elektrik Tarifeleri Yönetmeliği'nin 17. Maddesi ile "İmar planı yapılmış olan yerleşim yerlerine elektrik hizmetinin belirli bir program çerçevesinde TEK veya şirketçe götürülmesi esastır" hükmü bulunmaktadır.

Bu iki yönetmelik birlikte değerlendirildiğinde toplu konut alanlarının elektrikleendirilmesinde;

-İmar plânı dahilinde olması ve altyapı kredisi alınmamış olması koşuluyla toplu konut alanının elektrikleendirilmesi görevi TEK veya şirkete aittir.

- İmar planı dışında olması veya imar planı içinde olmasına karşın altyapı kredisi alınmış ise elektrikleendirme işinin tamamının toplu konut yapımcısına yaptırılması

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ

- AYDA BİR ÇIKAR
- ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ÜYELERİNE ÜCRETSİZ YOLLANIR.
- ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ADINA SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ SO-RUMLUSU M. MACİT MUTAF

ADRES : TALATPAŞA BUL. NO:17/1
ALSANCAK / İZMİR
TEL : 21 35 45 - 22 17 60 FAX : 63 32 41

DİZGİ :
ENKARE - 21 84 97

BASILDIĞI YER :
ALTINDAĞ MATBAACILIK - İZMİR
TEL : 22 06 29